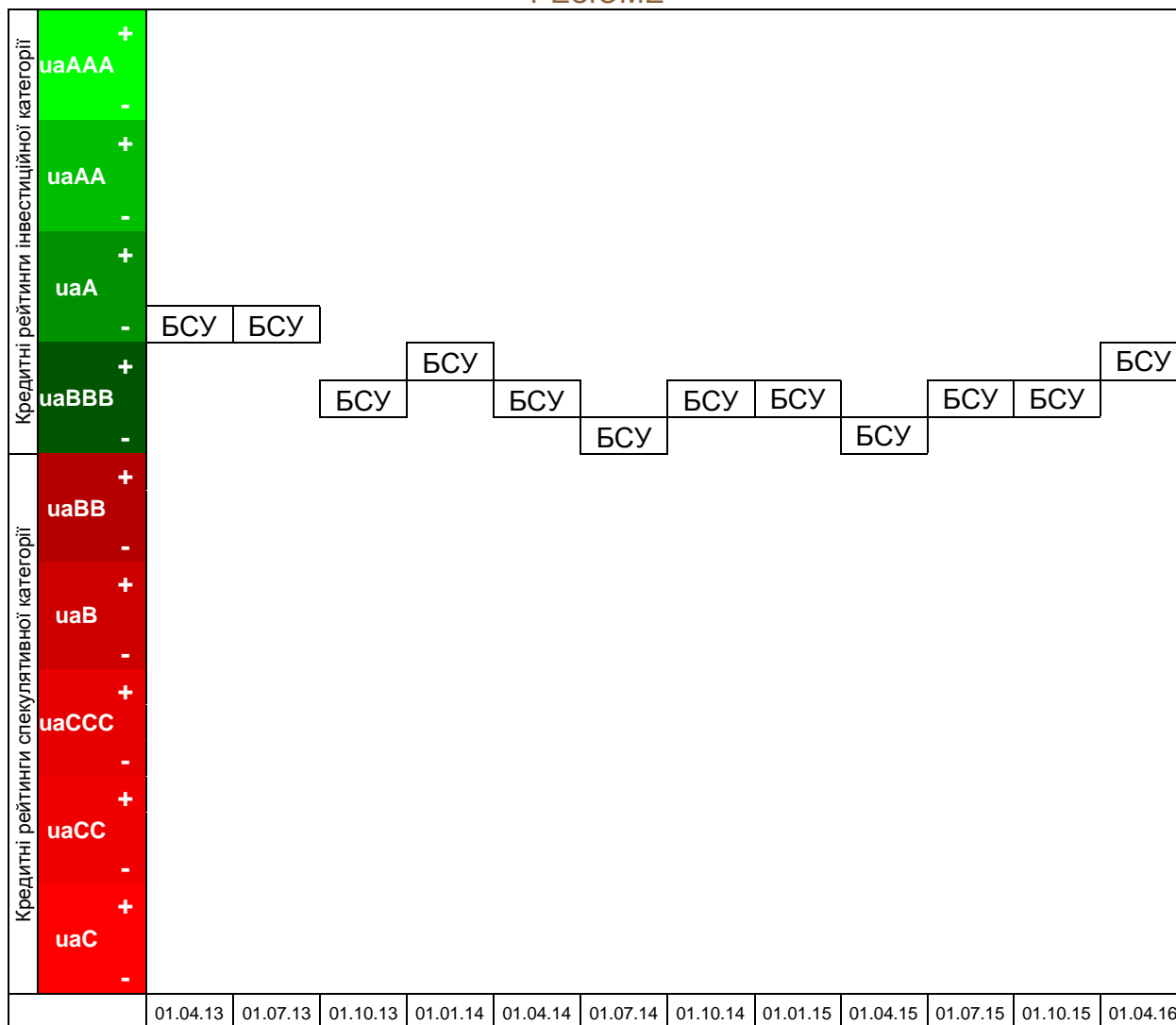

ЗМІСТ

РЕЗЮМЕ	4
1. Інтерпретація значень ІДКР банківської системи України	5
1.1. ІДКР I групи банків	6
1.2. ІДКР II групи банків	6
1.3. ІДКР III групи банків	6
1.4. ІДКР IV групи банків.....	6
1.5. Фактори впливу.....	6
2. Загальний огляд кредитних рейтингів українських банків	8
ДОДАТКИ	11

РЕЗЮМЕ

НРА «Рюрік» на основі публічних даних уповноважених НКЦПФР національних та визнаних НКЦПФР міжнародних рейтингових агентств, а також офіційних статистичних даних НБУ¹ визначило інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг (ІДКР) банківської системи України та груп банків відповідно до класифікації НБУ за підсумками I кварталу 2016 року.

У результаті розрахунків, здійснених відповідно до авторської методики НРА «Рюрік»², значення ІДКР банківської системи України у бальному вимірі належить проміжку [17,18; 18,14] та складає **17,81**. При переведенні в Національну рейтингову шкалу³:

значення 17,18 відповідає рівню рейтингу uaBBB;

значення 17,81 – рівню рейтингу uaBBB+;

значення 18,14 – рівню рейтингу uaBBB+.

Таким чином, інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг банківської системи України знаходиться на рівні **uaBBB+** інвестиційної категорії. При цьому мінімально можливий ІДКР банківської системи України знаходиться на рівні **uaBBB** інвестиційної категорії, максимально можливий ІДКР банківської системи України – на рівні **uaBBB+** інвестиційної категорії.

¹ Починаючи з 01.04.2015 р. НБУ публікує дані фінансової звітності платоспроможних українських банків окремо від неплатоспроможних. При розрахунках ІДКР БСУ за II кв. 2015 р. використовувались дані лише за платоспроможними банками.

² див. Додаток 1

³ див. Додаток 3

1. Інтерпретація значень ІДКР банківської системи України

Результати розрахунків для визначення ІДКР банківської системи України наведено на рис. 1.1 та в Додатку 4.

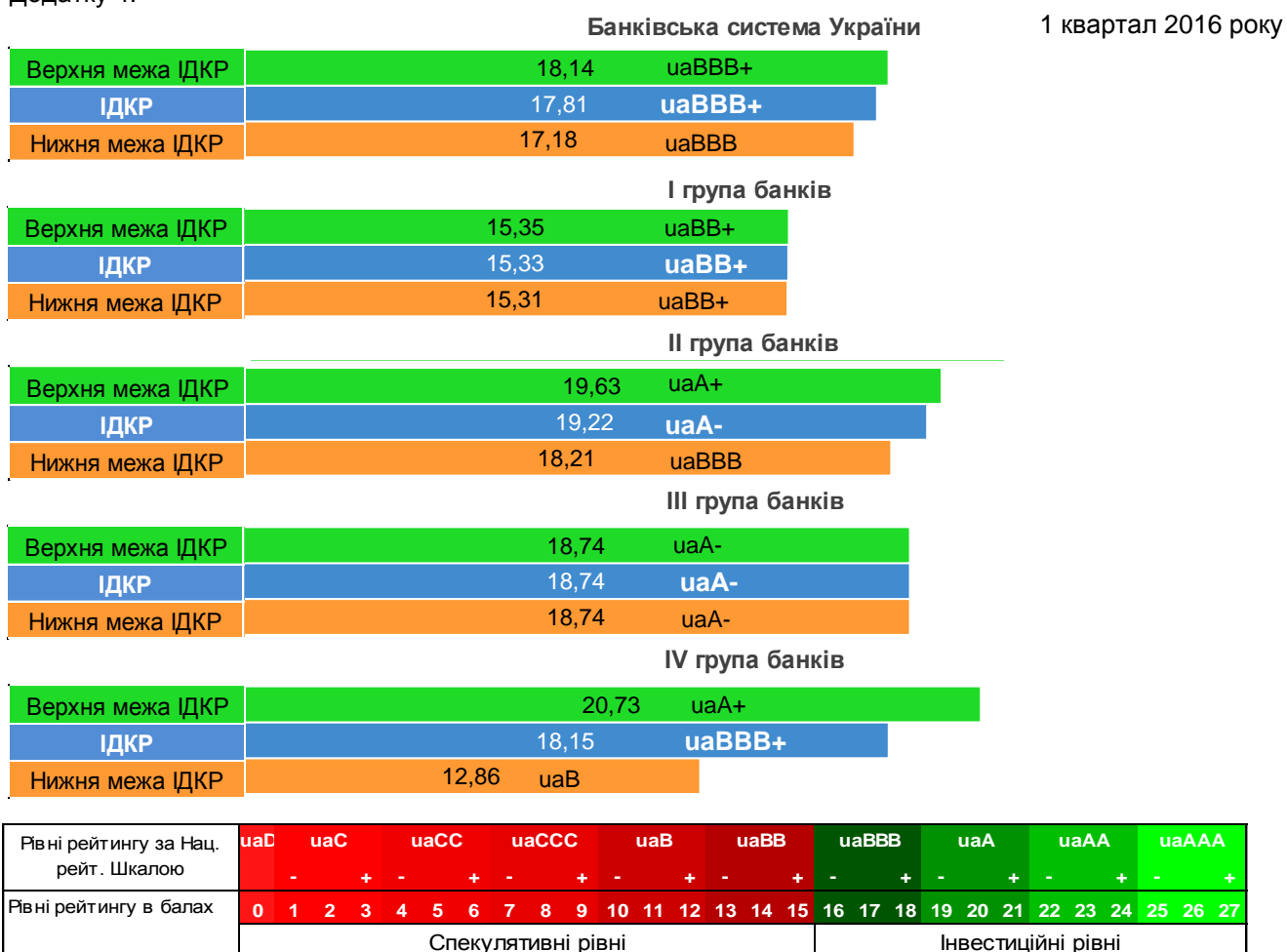

Рис. 1.1. Результати розрахунків для визначення ІДКР БСУ, станом на 01.04.2016 р.

Позичальник або окремих борговий інструмент з рейтингом **uaBBB** характеризується достатньою кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами. Рівень кредитоспроможності залежить від впливу несприятливих комерційних, фінансових та економічних умов.

Знак «+/-» вказує на проміжний рівень рейтингу відносно основних рівнів.

Найбільше (26,36% від загальної кількості) кредитних рейтингів, присвоєних українським банкам національними та міжнародними агентствами, відповідає значенню **17** балів. Отже, **модальне значення** довгострокового кредитного рейтингу банківської системи України складає **17** балів, що відповідає кредитному рейтингу рівня **uaBBB**. Разом із тим, якщо припустити, що більшість із 36 банків, які не мають довгострокових кредитних рейтингів, зацікавлені в отриманні рейтингу лише інвестиційного рівня, проте не замовляють послуги рейтингування у зв'язку з розумінням низького рівня власної надійності, то можна стверджувати, що у разі присвоєння кредитних рейтингів цим банкам значення інтегрального показника найбільш імовірно зміститься в нижню частину інтервалу.

Для більш детального аналізу факторів, які впливають на загальний рівень кредитоспроможності банківської системи України, доцільно визначити ІДКР за I-IV групами банків відповідно до класифікації НБУ⁴.

⁴ Починаючи з 01.01.2016р. класифікація здійснюється на основі не тільки обсягу активів, але й походження капіталу (відповідно до рішення НБУ від 31.12.2015 р. №657)

1.1. ІДКР I групи банків (банки з державною часткою)

Розрахунки для визначення ІДКР I групи банків наведено в Додатку 5.

У зв'язку з тим, що «Ощадбанк» станом на 01.04.2016 р. мав довгострокові кредитні рейтинги одночасно від двох міжнародних агентств, при розрахунку ІДКР використовувався нижчий з двох рейтингів (uaССС від *Moody's*). У результаті ІДКР I групи банків складає 15,33.

При переведенні в Національну рейтингову шкалу (НРШ) значення 15,33 відповідає рівню рейтингу uaBB+.

Таким чином, *ІДКР I групи банків* знаходиться на рівні **uaBB+** спекулятивної категорії.

1.2. ІДКР II групи банків (банки іноземних банківських груп)

Розрахунки для визначення ІДКР II групи банків наведено в Додатку 6.

Значення ІДКР II групи банків у бальному вимірі належить проміжку [18,21; 19,63] та складає 19,22.

При переведенні в НРШ значення 19,22 відповідає рівню рейтингу uaA–.

Таким чином, *ІДКР II групи банків* знаходиться на рівні **uaA–** інвестиційної категорії.

1.3. ІДКР III групи банків (частка активів – більше 0,5% активів банківської системи)

Розрахунки для визначення ІДКР III групи банків наведено в Додатку 7.

У зв'язку з тим, що всі банки III групи станом на 01.04.2016 р. мали довгостроковий кредитний рейтинг, межі діапазону та значення ІДКР III групи банків були однаковими та склали 18,74.

При переведенні в НРШ значення 18,74 відповідає рівню рейтингу uaA–.

Таким чином, *ІДКР III групи банків* знаходиться на рівні **uaA–** інвестиційної категорії.

1.4. ІДКР IV групи банків (частка активів – менше 0,5% активів банківської системи)

Розрахунки для визначення ІДКР IV групи банків наведено в Додатку 8.

Значення ІДКР IV групи банків у бальному вимірі належить проміжку [12,86; 20,73] та складає 18,15.

При переведенні в НРШ значення 18,15 відповідає рівню рейтингу uaBBB+.

Таким чином, *ІДКР IV групи банків* знаходиться на рівні **uaBBB+** інвестиційної категорії.

1.5. Фактори впливу

Підвищення рівня ІДКР БСУ в період з 01.10.2015 р. – 01.04.2016 р. відбулось за рахунок подальшого виведення з ринку великої кількості банків з українським капіталом та дій міжнародного агентства *Moody's*, яке в листопаді 2015 року підвищило кредитні рейтинги за національною шкалою Ощадбанку (до uaССС з uaСС), Промінвестбанку (до uaССС з uaССС–), Сбербанку (до uaВ з uaВ–), Райффайзен банку «Аваль» (до uaВ з uaВ–) та банку «Південний» (до uaВ з uaССС–).

Якщо за старою класифікацією банків (за обсягом активів) найбільший вплив на кредитоспроможність системи мали банки I групи, то станом на 01.04.2016 р. вплив трьох перших груп був приблизно однаковим. При цьому найвищою кредитоспроможністю характеризувались банки з іноземним капіталом, які за необхідності можуть отримувати фондування материнських структур.

Невисока кредитоспроможність України як учасника міжнародного ринку капіталу негативно відображається на суверенних рейтингах та, відповідно, кредитних рейтингах банків-резидентів. Крім того, враховуючи численні реструктуризації суверенних та корпоративних зовнішніх боргів, для українських банків зовнішнє фінансування (крім фондування з боку материнських структур) наразі є недоступним. У зв'язку з цим, вітчизняні банківські установи відмовляються від міжнародних рейтингів на користь співпраці з національними агентствами. Так, протягом 2014 року – 3 місяців 2016 року кількість кредитних рейтингів українських банків за національною шкалою, визначених міжнародними рейтинговими агентствами, зменшилась з 24 до 14.

В цілому, протягом 2014 року – I кварталу 2016 року кількість банків, які мають довгостроковий кредитний рейтинг позичальника, зменшилась зі 117 до 74 установ. Така динаміка обумовлена, в першу чергу, запровадженням тимчасової адміністрації (ТА) до більше ніж 70 українських банків (з початку 2014 р.). ТА наразі працює переважно в банках IV групи. Разом із тим, у 2015 році до категорії неплатоспроможних було віднесено такі великі установи, як Дельта Банк, «Надра», «Фінансова Ініціатива» та «Фінанси та кредит».

Основними передумовами для запровадження ТА було зниження рівня платоспроможності банківських установ, зміни в політичному керівництві країни, а також розширення переліку критеріїв віднесення банку до категорії неплатоспроможних. Так, відповідно змін в ЗУ «Про банки і банківську діяльність», НБУ може визнати банк неплатоспроможним у разі системного порушення банком законодавства, що регулює питання запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансування тероризму. Таким чином, розширення повноважень НБУ та останні дії ФГВФО щодо запровадження ТА в банки IV групи, які не мали проблем з ліквідністю, роблять дефолти банківських установ слабкопрогнозованими.

Незважаючи на це, НРА «Рюрік» інформувало ринок про зниження кредитоспроможності банків шляхом зниження рівня рейтингу до спекулятивної категорії або його призупинення в середньому за 48 днів до запровадження ТА. Це є одним із найкращих показників превентивного реагування на потенційний дефолт серед уповноважених національних рейтингових агентств.

НРА «Рюрік» має істотні підстави вважати, що вибірка для визначення інтегрального довгострокового кредитного рейтингу банківської системи є репрезентативною.

НРА «Рюрік» вважає несуттєвим вплив на ІДКР банків, які не мають довгострокових кредитних рейтингів. Сукупний обсяг активів банків без довгострокового кредитного рейтингу позичальника складає близько 4%. При цьому спостерігається незначне, проте стабільне збільшення частки активів банків, яким присвоєно довгостроковий кредитний рейтинг, що у подальшому сприятиме підвищенню точності оцінки інтегрального показника.

Інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг банківської системи України не є абсолютною мірою кредитного ризику, а лише середньозваженою за розміром активів величиною довгострокових кредитних рейтингів банків, які формують дану систему.

Інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг банківської системи України визначається за Національною рейтинговою шкалою, на що вказують літери «иа» у позначці кредитного рейтингу. Національна рейтингова шкала дозволяє виміряти розподіл кредитного ризику в економіці України без урахування суверенного ризику країни та призначена для використання на внутрішньому фінансовому ринку України.

Інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг банківської системи України може бути змінений, призупинений чи відкликаний у випадку появи нової суттєвої інформації, недостатності необхідної інформації для оновлення рейтингу або з інших причин, які Агентство вважатиме достатніми для здійснення таких заходів.

Для визначення інтегрального довгострокового кредитного рейтингу банківської системи України НРА «Рюрік» використовує публічну інформацію та власні бази даних. НРА «Рюрік» особисто не проводить аудиту чи інших перевірок інформації і може, в разі потреби, покладатися на дані, що перебувають в публічному доступі. Рівень інтегрального довгострокового кредитного рейтингу залежить від якості, однорідності та повноти інформації, що є у розпорядженні Агентства.

В жодному разі визначений інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг не є рекомендацією щодо будь-яких форм кредитування банків, які формують банківську систему України, чи купівлі або продажу їх цінних паперів. НРА «Рюрік» не виступає гарантом та не несе відповідальність за жодними борговими зобов'язаннями об'єкта рейтингування.

2. Загальний огляд кредитних рейтингів українських банків

На кінець I кварталу 2016 року банківська система України налічувала 118 платоспроможних установ, з яких 74 установи мали довгостроковий кредитний рейтинг позичальника (96% активів банківської системи станом на 01.04.2016 р.).

Розподіл банків, що мають кредитний рейтинг, за групами наведено на рис. 3.1.

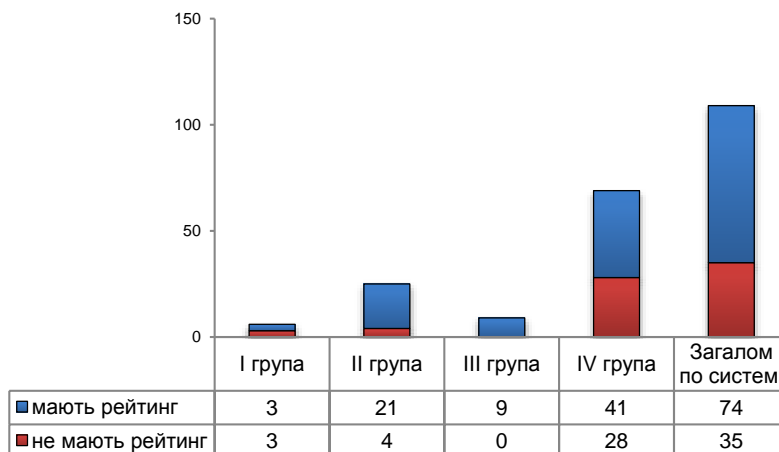

Рис. 3.1. Кількість банків, що мають кредитний рейтинг, за групами

Серед усіх кредитних рейтингів платоспроможних банків України 8 підтримуються на рівнях спекулятивної категорії, а 76 кредитних рейтингів (90% від загальної кількості) – на рівнях інвестиційної категорії (див. рис. 3.2).

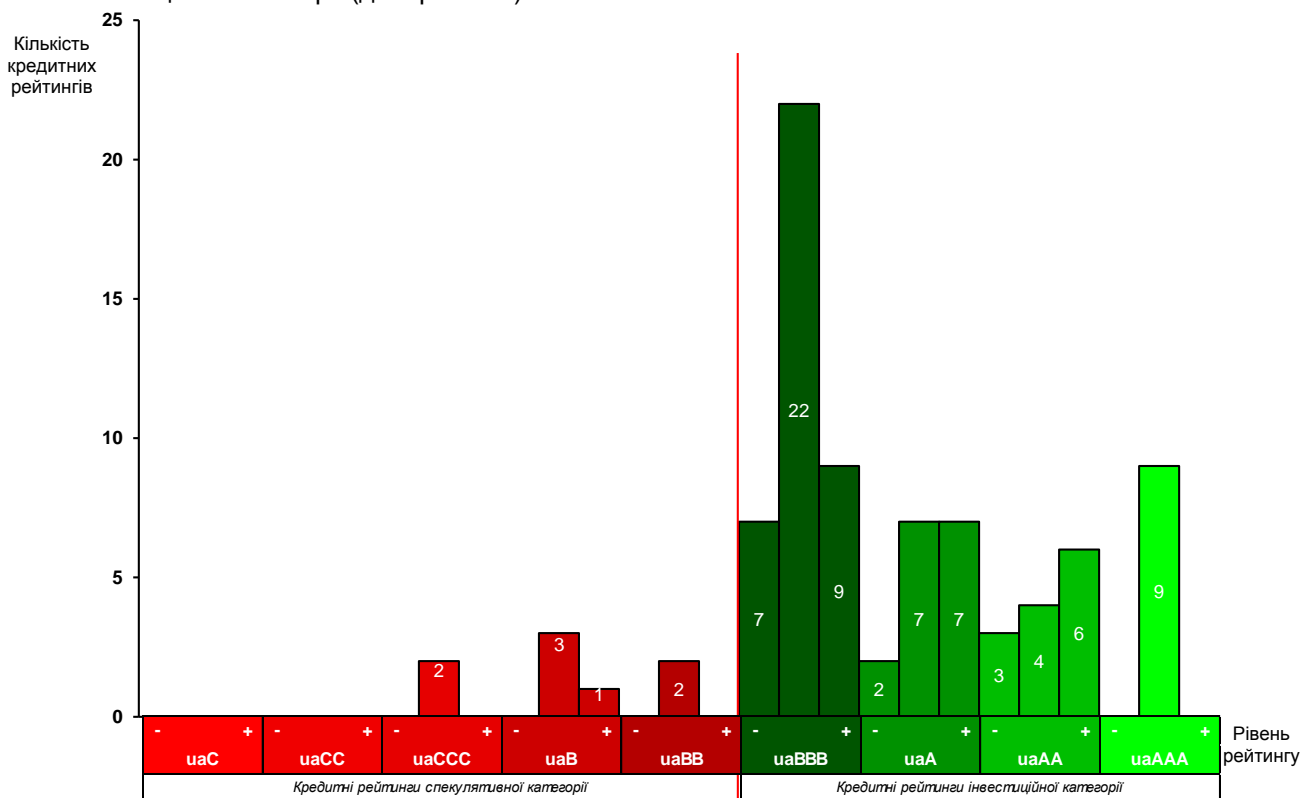

Рис. 3.2. Дивергенція кредитних рейтингів банків України станом на 01.04.2016 р.

Більшість кредитних рейтингів банків України підтримується на рівні uaBBB, uaBBB+ та uaAAA (22, 9 та 9 кредитних рейтингів відповідно).

Розподіл рейтингів українських банків за групами наведено на рис. 3.3.

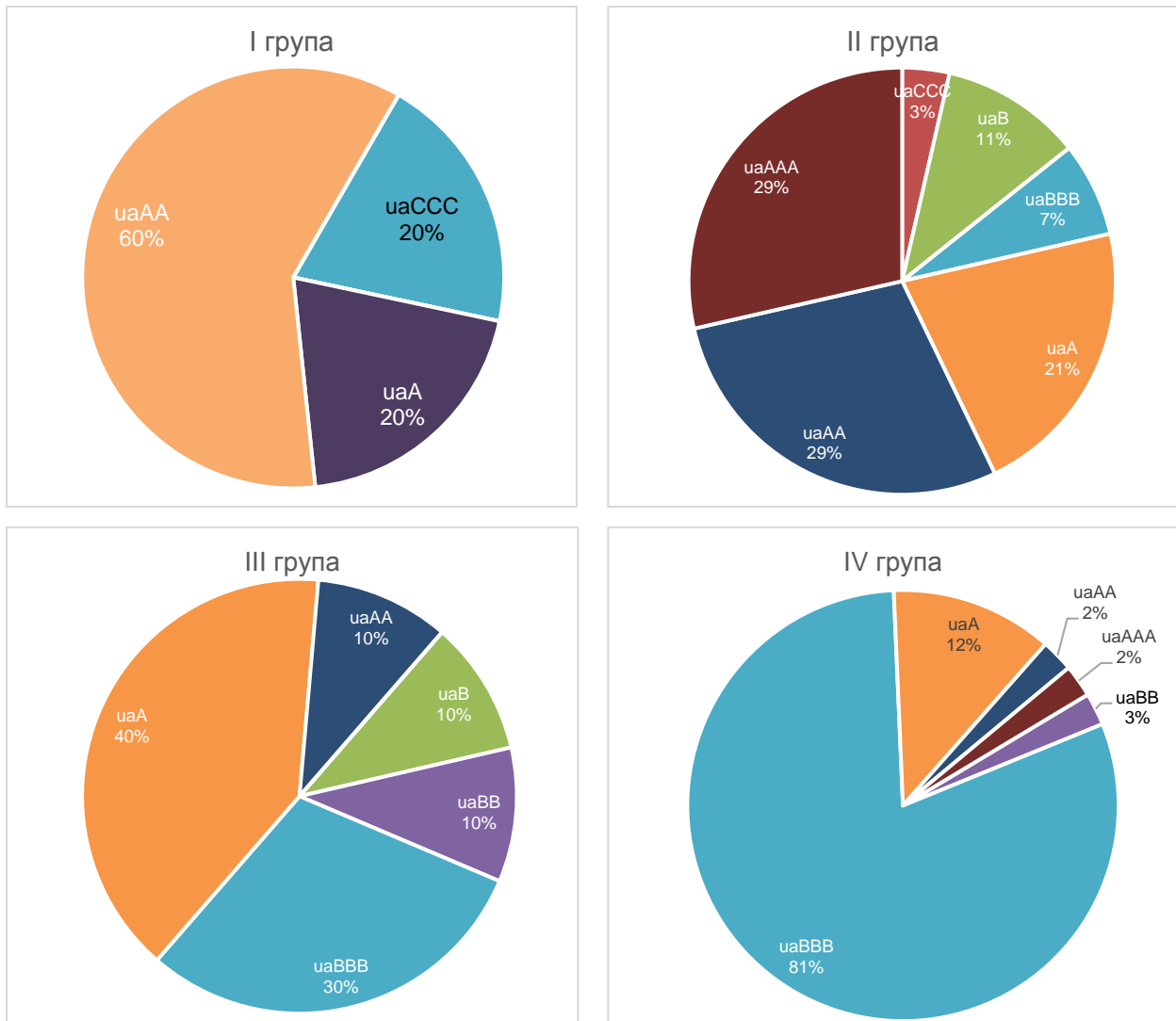

Рис. 3.3. Розподіл рейтингів українських банків за групами станом на 01.04.2016 р.

За розподілом кредитних рейтингів чітко простежується закономірність, яка, на думку НРА «Рюрік» полягає в тому, що в Україні банки зацікавлені в отриманні кредитних рейтингів лише на рівнях інвестиційної категорії.

Установи, які не мають кредитного рейтингу, відмовляються від послуг рейтингування з декількох причин. Це може бути низький рівень фінансової прозорості банку, розуміння низького рівня власної надійності чи специфіка діяльності на ринку. Останнє стосується в першу чергу відносно невеликих дочірніх банків міжнародних груп, які не мають потреби в зовнішньому фондуванні.

Розподіл рейтингів банків між національними та міжнародними агентствами наведено на рис. 3.4.

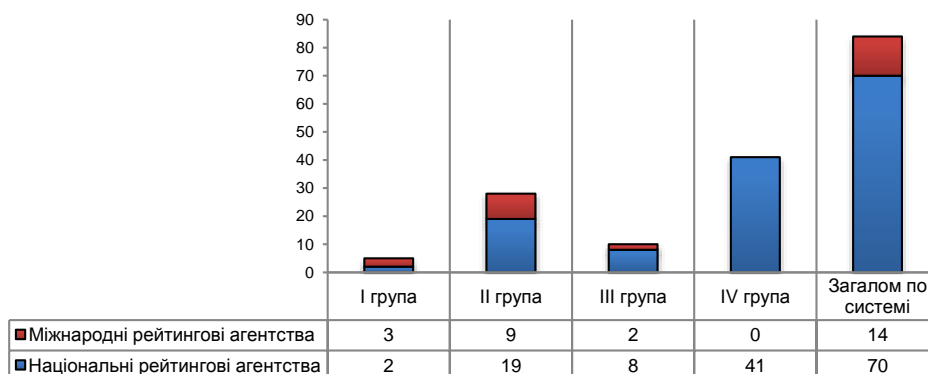

Рис. 3.4. Структура кредитних рейтингів банків України в залежності від рейтингових агентств

Загалом по банківській системі 70 кредитних рейтингів підтримується національними рейтинговими агентствами, 14 рейтингів – міжнародними. Найбільша частка кредитних рейтингів, підтримуваних міжнародними рейтинговими агентствами, спостерігається серед банків II групи. Така тенденція пов'язана з інерцією стосовно орієнтації великих банків на міжнародний ринок капіталу та прагненням залучити іноземних інвесторів, які мають більше довіри до всесвітньовідомих агентств.

Разом із тим, як уже зазначалось, у зв'язку з обмеженням виходу України та її резидентів на міжнародні ринки, зазначена тенденція починає змінюватись.

Що стосується банків III-IV груп, то вони завжди орієнтувались на внутрішній ринок капіталу та національних інвесторів, для яких оцінка вітчизняних рейтингових агентств є достатньо авторитетною. Крім того, це може бути пов'язано з суттєвою різницею у вартості рейтингових послуг, які надаються міжнародними та національними рейтинговими агентствами.

Станом на момент написання огляду НРА «Рюрік» підтримувало 6 довгострокових кредитних рейтингів банків, які належать до IV групи. Серед цих рейтингів один підтримується на рівні uaBBB+ (ПАТ «АБ «РАДАБАНК»), 5 – на рівні uaBBB.

Аналітичний департамент НРА «Рюрік» на регулярній основі відслідковує та аналізує поточний стан та тенденції розвитку вітчизняної банківської системи та ринку рейтингових послуг, що знаходить своє відображення у відповідних щоквартальних оглядах.

Підготовлено аналітичним департаментом НРА «Рюрік» на основі даних національних рейтингових агентств: ПА «Експерт-Рейтинг» (режим доступу: <http://www.expert-rating.com>), ПА «IBI-Rating» (режим доступу: <http://www.ibi.com.ua/>), ПА «Кредит-Рейтинг», ПА «UCRA» (режим доступу: <http://ucra.com.ua/>) (режим доступу: <http://www.credit-rating.ua/>); міжнародних рейтингових агентств: «Fitch Ratings» (режим доступу: <http://www.fitchratings.ru/>), «Moody's» (режим доступу: <http://www.moody's.com/>), «Standard & Poor's» (режим доступу: <http://www.standardandpoors.com/>), даних НБУ (режим доступу: <http://bank.gov.ua>), а також власних баз даних.

Відповідальний аналітик:

Провідний фінансовий аналітик, Ткаченко Микола Анатолійович, тел. (044) 383-04-76.

ДОДАТКИ

Додаток 1. Методика визначення інтегрального довгострокового кредитного рейтингу банківської системи України

МЕТОДИКА ВИЗНАЧЕННЯ ІНТЕГРАЛЬНОГО ДОВГОСТРОКОВОГО КРЕДИТНОГО РЕЙТИНГУ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

Київ – 2013

Вступ

Події 2008-2009 років показали, що фінансовий стан окремо взятого банку залежить від загального фінансового стану банківської системи України. Всі банківські установи є досить взаємопов'язаними, тому індивідуальний рівень кредитоспроможності банку насправді не повністю відображає ступінь його надійності. Для визначення фінансової стійкості окремого банку досить важливим є розуміння загального (інтегрального) рівня кредитоспроможності банківської системи. Оскільки універсальним інструментом, який визначає ймовірність невиконання боргових зобов'язань певною установою, виступає кредитний рейтинг, то для досягнення поставленої мети доцільно визначити інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг банківської системи України.

Даним документом визначається методика визначення інтегрального довгострокового кредитного рейтингу банківської системи України (далі – Методика). Методика базується на ряді гіпотез та спрощень, які дозволяють за незначного рівня похибки оцінити загальний рівень кредитоспроможності українських банків. Методика пройшла наукову апробацію, і її основні положення було викладено в №6 (196) науково-практичного журналу «Вісник Національного банку України» [1].

1. Інформаційна база

При визначенні інтегрального довгострокового кредитного рейтингу банківської системи України використовуються наступні джерела:

- оновлювана на щоквартальній основі публічна інформація про визначені *уповноваженими* Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку (НКЦПФР) *національними та визнаними* НКЦПФР *міжнародними рейтинговими агентствами* рейтингові оцінки українських банків за Національною рейтинговою шкалою [2-10];
- офіційні статистичні дані Національного банку України (НБУ) щодо фінансової звітності українських банків [11];
- Рішення НБУ від 13.12.2012 р. №974 «Про розподіл банків на групи» [12];
- Постанова Кабінету Міністрів України від 26.04.2007 р. №665 «Про затвердження Національної рейтингової шкали» [13];
- Рішення ДКЦПФР від 27.12.2007 р. №2312 «Щодо встановлення відповідності рівнів рейтингових оцінок за шкалою міжнародного рейтингового агентства Fitch Ratings рівням за Національною рейтинговою шкалою» [14];
- Рішення ДКЦПФР від 27.12.2007 р. №2313 «Щодо встановлення відповідності рівнів рейтингових оцінок за шкалою міжнародного рейтингового агентства Moody's Investors Service рівням за Національною рейтинговою шкалою» [15];
- Рішення ДКЦПФР від 27.12.2007 р. №2314 «Щодо встановлення відповідності рівнів рейтингових оцінок за шкалою міжнародного рейтингового агентства Standard & Poor's рівням за Національною рейтинговою шкалою» [16].

2. Система гіпотез та спрощень

Беручи до уваги, що банківська система України є сукупністю окремо взятих банківських установ, які відрізняються за розмірами активів, можна зробити припущення, що інтегральний рівень довгострокового кредитного рейтингу банківської системи України є середньозваженою за розміром активів величиною довгострокових кредитних рейтингів банків. Таким чином, ступінь впливу кредитного рейтингу окремого банку на інтегральний показник визначається часткою активів банку в активах банківської системи.

Слід зазначити, що методики різних рейтингових агентств щодо визначення рейтингової оцінки можуть характеризуватись більшим або меншим ступенем лояльності до об'єкту рейтингування. Для спрощення розрахунків вважатимемо, що оцінки всіх рейтингових агентств є абсолютно об'єктивними та мають однакову вагу. При цьому Методика передбачає, що, якщо банківська установа має декілька довгострокових кредитних рейтингів позичальника від різних агентств, враховується довгостроковий кредитний рейтинг позичальника нижчого рівня. Крім того, якщо банк не має довгострокового кредитного рейтингу позичальника, за наявності враховується його довгостроковий кредитний рейтинг боргового інструмента.

Оскільки на основі публічних даних неможливо достовірно оцінити рівень рейтингової оцінки банків, то, у разі відсутності в публічному доступі інформації щодо довгострокових кредитних рейтингів позичальника та/або боргового інструменту певних банків, їх частка в активах банківської системи при розрахунку інтегрального довгострокового кредитного рейтингу не враховується і використовується тільки для визначення діапазону зміни інтегрального показника. Активи банків, за зобов'язаннями яких протягом аналізованого періоду відбувся дефолт, при визначенні інтегрального довгострокового кредитного рейтингу банківської системи України також не враховуються.

3. Результати розрахунків

Для визначення інтегрального рівня кредитоспроможності банківської системи України обчислюються наступні показники:

- інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг банківської системи України;
- діапазон можливих змін довгострокового кредитного рейтингу банківської системи України;
- модальне значення довгострокового кредитного рейтингу банківської системи України;
- інтегральні довгострокові кредитні рейтинги I, II, III та IV груп банків відповідно до класифікації НБУ;
- діапазони можливих змін довгострокових кредитних рейтингів I, II, III та IV груп банків відповідно до класифікації НБУ.

4. Методика розрахунку

При визначенні інтегрального довгострокового кредитного рейтингу банківської системи України використовуються рейтингові оцінки виключно за Національною рейтинговою шкалою. Переведення рейтингових оцінок за шкалами визнаних міжнародних рейтингових агентств в Національну рейтингову шкалу відбувається згідно з відповідними рішеннями ДКЦПФР [14-16] (див. Додаток 2).

Також слід зазначити, що, оскільки рівні кредитного рейтингу, відповідно до Національної рейтингової шкали, позначаються літерами, для здійснення математичних розрахунків доцільно перевести рівні рейтингу за Національною рейтинговою шкалою в числову шкалу. З цієї метою кожному рівню кредитного рейтингу за Національною рейтинговою шкалою, включаючи проміжні рівні рейтингу відносно основних рівнів, призначається певна кількість балів: найвище значення («27») присвоюється найвищому кредитному рейтингу рівня uaAAA+, найнижче («0») – кредитному рейтингу рівня uaD. Співвідношення між рівнями довгострокового кредитного рейтингу та балами наведено в Додатку 3.

4.1. Інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг банківської системи України

Інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг банківської системи України розраховується як сума рівнів довгострокових кредитних рейтингів окремих банків, зважених на частки їх активів в загальному обсязі активів системи. Формула середньої арифметичної зваженої для розрахунку інтегрального довгострокового кредитного рейтингу буде наступною:

$$\bar{x} = \sum_{i=1}^n x_i \cdot w_i, \quad (1)$$

де $\bar{x}$ – інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг банківської системи, виражений у балах;

n – кількість банків, які мають довгостроковий кредитний рейтинг, у системі;

x_i – рівень довгострокового кредитного рейтингу i -го банку, виражений у балах, $i = \overline{1, n}$;

w_i – частка активів i -го банку, який має довгостроковий кредитний рейтинг, в активах системи, $i = \overline{1, n}$.

Нехай A – загальний обсяг активів банківської системи, a_i – обсяг активів i -го банку, який має довгостроковий кредитний рейтинг, b_i – обсяг активів i -го банку, який не має довгострокового кредитного рейтингу, тоді:

$$A = \sum_{i=1}^n a_i + \sum_{n+1}^k b_i,$$

де k – загальна кількість банків у системі.

Частки активів банків, які мають довгостроковий кредитний рейтинг, у загальному обсязі активів системи визначаються без урахування активів банків, які не мають довгострокового кредитного рейтингу:

$$w_i = \frac{a_i}{\sum_{i=1}^n a_i}. \quad (2)$$

Оскільки кінцевим результатом не обов'язково буде ціле число, розраховане бальне значення інтегрального довгострокового кредитного рейтингу доцільно округлити до двох значень після коми. Визначення цілої частини рівня рейтингу в балах здійснюється за правилами математичного округлення.

Позначимо цілу частину отриманого значення як $[x]$, а дробову – $\{x\}$, і введемо наступні умови:

1) якщо дробова частина знаходиться в межах:

$$0 < \{x\} < 0,5,$$

то кредитний рейтинг визначається на рівні, який відповідає значенню балів $[x]$;

2) якщо дробова частина знаходиться в межах:

$$0,5 \leq \{x\} < 1,$$

то кредитний рейтинг визначається на рівні, який відповідає значенню балів $[x+1]$.

4.2. Діапазон зміни інтегрального довгострокового кредитного рейтингу банківської системи України

Після визначення інтегрального довгострокового кредитного рейтингу для отримання більш точної оцінки доцільно розрахувати інтервал його зміни. Для цього слід розглянути два варіанти, за яких припускається, що усі банки в банківській системі мають довгостроковий кредитний рейтинг:

1) *Оптимістичний*. Для визначення верхньої межі інтервалу необхідно розрахувати інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг за умови, що всі банки, які не мають довгострокового кредитного рейтингу, характеризуються найвищою кредитоспроможністю порівняно з іншими позичальниками, і, у разі проходження ними процедури рейтингування, їх кредитний рейтинг підтримувався б на рівні uaAAA+ за Національною рейтинговою шкалою (тобто приймається, що для всіх банків, які не мають довгострокового кредитного рейтингу, $x_i = 27$).

2) *Песимістичний*. Для визначення нижньої межі інтервалу необхідно розрахувати інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг за умови, що всі банки, які не мають довгострокового кредитного рейтингу, не користуються рейтинговими послугами у зв'язку з низьким рівнем власної надійності або у зв'язку з тим, що найближчим часом вони будуть припинені або реорганізовані. Таким чином, розрахунки здійснюються за припущення, що їх довгостроковий кредитний рейтинг відповідає рівню uaD за Національною рейтинговою шкалою (тобто приймається, що для всіх банків, які не мають довгострокового кредитного рейтингу, $x_i = 0$).

При цьому слід зазначити, що у розглянутих випадках враховуються частки в загальному обсязі активів системи усіх банків, які її формують, тобто $\sum_{i=n+1}^k b_i = 0$, $\sum_{i=1}^k a_i = A$, а отже вираз (2) набуває вигляду:

$$w_i = \frac{a_i}{A}.$$

4.3. Інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг груп банків

Для I-IV груп банків за класифікацією НБУ [12] розрахунок інтегрального довгострокового кредитного рейтингу здійснюється за формулою (1). При цьому для визначення часток банків, які мають довгостроковий кредитний рейтинг, в обсязі активів групи банків, до якої вони належать, використовується вираз (2), який набуває вигляду:

$$w_i = \frac{a_i}{\sum_{i=1}^m a_i},$$

де m – кількість банків, які мають довгостроковий кредитний рейтинг, у відповідній групі банків.

4.4. Діапазон зміни інтегрального довгострокового кредитного рейтингу банківської системи України

При визначенні діапазону зміни інтегральних довгострокових кредитних рейтингів за групами банків, враховуються частки в загальному обсязі активів відповідної групи усіх банків, які її формують, тобто:

$$\sum_{i=m+1}^j b_i = 0, \quad \sum_{i=1}^j a_i = A_g,$$

де j – кількість банків у відповідній групі;

A_g – загальний обсяг активів відповідної групи банків.

Таким чином, вираз (2) для визначення діапазону зміни інтегральних довгострокових кредитних рейтингів за групами банків набуває вигляду:

$$w_i = \frac{a_i}{A_g}.$$

4.5. Модальне значення довгострокового кредитного рейтингу банківської системи України

Оскільки на момент публікації даного документа велика кількість українських банків (переважно банків IV групи) не має довгострокового кредитного рейтингу позичальника, дуже високою є ймовірність відхилення розрахованого інтегрального показника від отриманої оцінки в межах діапазону його зміни. Для визначення напрямку руху інтегрального довгострокового кредитного рейтингу ми використовуємо модальне значення довгострокового кредитного рейтингу банківської системи України, що визначається як найбільш часто повторюване значення у вибірці довгострокових кредитних рейтингів українських банків.

5. Аналіз результатів

НРА «Рюрік» має істотні підстави вважати, що вибірка для визначення інтегрального довгострокового кредитного рейтингу банківської системи є репрезентативною, оскільки вплив банків, які не мають довгострокових кредитних рейтингів, на даний показник є несуттєвим, зважаючи на те, що сукупний обсяг активів банків, які не мають довгострокового кредитного рейтингу позичальника, на момент публікації даного документа складає менше 10%. При цьому

спостерігається незначне, проте стабільне збільшення частки активів банків, яким присвоєно кредитний рейтинг, що у подальшому сприятиме підвищенню точності визначеної оцінки інтегрального показника.

Загальні висновки щодо кредитоспроможності банківської системи України повинні враховувати:

- інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг банківської системи України в цілому та в межах груп банків без урахування частки банків, які не мають довгострокового кредитного рейтингу позичальника;
- діапазон зміни інтегрального довгострокового кредитного рейтингу банківської системи України в цілому та в межах груп банків, який враховує частку банків, які не мають довгострокового кредитного рейтингу позичальника, за реалізації оптимістичного та песимістичного варіантів;
- модальне значення довгострокового кредитного рейтингу банківської системи України;
- закономірності та тенденції розвитку ринків банківських та рейтингових послуг.

Прикінцеві положення

Інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг банківської системи України не є абсолютною мірою кредитного ризику, а лише середньозваженою за розміром активів величиною довгострокових кредитних рейтингів банків, які формують дану систему.

Інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг банківської системи України визначається за Національною рейтинговою шкалою, на що вказують літери «иа» у позначці кредитного рейтингу. Національна рейтингова шкала дозволяє виміряти розподіл кредитного ризику в економіці України без урахування суверенного ризику країни та призначена для використання на внутрішньому фінансовому ринку України.

Інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг банківської системи України може бути змінений, призупинений чи відкликаний у випадку появи нової суттєвої інформації, недостатності необхідної інформації для оновлення рейтингу або з інших причин, які агентство вважатиме достатніми для здійснення таких заходів.

Для визначення інтегрального довгострокового кредитного рейтингу банківської системи України НРА «Рюрік» використовує публічну інформацію та власні бази даних. НРА «Рюрік» особисто не проводить аудиту чи інших перевірок інформації і може, в разі потреби, покладатися на дані, що перебувають в публічному доступі. Рівень інтегрального довгострокового кредитного рейтингу залежить від якості, однорідності та повноти інформації, що є у розпорядженні Агентства.

В жодному разі визначений інтегральний довгостроковий кредитний рейтинг не є рекомендацією щодо будь-яких форм кредитування банків, які формують банківську систему України, чи купівлі або продажу їх цінних паперів. НРА «Рюрік» не виступає гарантом та не несе відповідальність за жодними борговими зобов'язаннями об'єкта рейтингування.

Список використаних джерел

1. Побудова інтегрального кредитного рейтингу банківської системи України [Текст] / Л. Долінський, О. Ковальчук // Вісник Національного банку України : наук.-практ. журн. – 2012. – №6 (196). – с. 28-32.
2. Інформація про довгострокові кредитні рейтинги позичальника/боргового інструменту українських банків // Офіційний сайт НБА «Рюрік». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://rurik.com.ua/>.
3. Інформація про довгострокові кредитні рейтинги позичальника/боргового інструменту українських банків // Офіційний сайт РА «Кредит-Рейтинг». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.credit-rating.ua/>.
4. Інформація про довгострокові кредитні рейтинги позичальника/боргового інструменту українських банків // Офіційний сайт РА «ІВІ-Рейтинг». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ibi.com.ua/>.
5. Інформація про довгострокові кредитні рейтинги позичальника/боргового інструменту українських банків // Офіційний сайт РА «Експерт-Рейтинг». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://expert-rating.com/>.
6. Інформація про довгострокові кредитні рейтинги позичальника/боргового інструменту українських банків // Офіційний сайт РА «UCRA». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ucra.com.ua/>.
7. Інформація про довгострокові кредитні рейтинги позичальника/боргового інструменту українських банків // Офіційний сайт РА «Стандарт-Рейтинг». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.standard-rating.com/>.
8. Інформація про довгострокові кредитні рейтинги позичальника/боргового інструменту українських банків // Офіційний сайт РА «Moody's Investors Services». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.moodys.com/>.
9. Інформація про довгострокові кредитні рейтинги позичальника/боргового інструменту українських банків // Офіційний сайт РА «Fitch Ratings». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fitchratings.ru/>.
10. Інформація про довгострокові кредитні рейтинги позичальника/боргового інструменту українських банків // Офіційний сайт РА «Standard & Poor's Ratings Services». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.standardandpoors.com/>.
11. Офіційні статистичні дані фінансової звітності українських банків // Офіційний сайт Національного банку України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://bank.gov.ua/>.
12. Рішення Національного банку України від 13.12.2012 р. №974 «Про розподіл банків на групи» // Офіційний сайт інформаційного агентства «ЛІГА: ЗАКОН». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ligazakon.ua/>.
13. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Національної рейтингової шкали» від 26.04.2007 р. №665. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/665-2007-%D0%BF>.
14. Рішення ДКЦПФР «Щодо встановлення відповідності рівнів рейтингових оцінок за шкапою міжнародного рейтингового агентства *Fitch Ratings* рівням за Національною рейтинговою шкалою» від 27.12.2007 р. №2312. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0028-08>.
15. Рішення ДКЦПФР «Щодо встановлення відповідності рівнів рейтингових оцінок за шкапою міжнародного рейтингового агентства *Moody's Investors Service* рівням за Національною рейтинговою шкалою» від 27.12.2007 р. №2313. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0029-08>.
16. Рішення ДКЦПФР «Щодо встановлення відповідності рівнів рейтингових оцінок за шкапою міжнародного рейтингового агентства *Standard & Poor's* рівням за Національною рейтинговою шкалою» від 27.12.2007 р. № 2314. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0030-08>.

Додаток 2. Шкала переведення рівнів кредитних рейтингів за шкалами визнаних міжнародних рейтингових агентств у Національну рейтингову шкалу

Рівень кредитного рейтингу за шкалою Moody's Investor's Services	Рівень кредитного рейтингу за шкалою Fitch Ratings	Рівень кредитного рейтингу за шкалою Standard&Poors Ratings Services	Рівень кредитного рейтингу за Національною рейтинговою шкалою
Aaa.ua	AAAukr	uaAAA	uaAAA
Aa.ua	AAukr	uaAA	uaAA
A.ua	Aukr	uaA	uaA
Baa.ua	BBBukr	uaBBB	uaBBB
Ba.ua	BBukr	uaBB	uaBB
B.ua	Bukr	uaB	uaB
Ca.a.ua	CCukr	uaCCC	uaCCC
Ca.ua	CCukr	uaCC	uaCC
C.ua	Cukr	uaC	uaC
-	DDukr, Ddukr, Dukr	uaSD, uaD	uaD

Додаток 3. Переведення рівнів кредитних рейтингів за Національною рейтинговою шкалою в бали

	Рівень кредитного рейтингу за Національною рейтинговою шкалою	Бали, X_i	Пояснення до рівня рейтингу
Інвестиційні рівні	uaAAA+	27	Позичальник або окремі боргові інструменти з рейтингом uaAAA характеризуються найвищою кредитоспроможністю у порівнянні до інших українських позичальників або боргових інструментів
	uaAAA	26	
	uaAAA-	25	
	uaAA+	24	Позичальник або окремі боргові інструменти з рейтингом uaAA характеризуються дуже високою кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами
	uaAA	23	
	uaAA-	22	
	uaA+	21	Позичальник або окремі боргові інструменти з рейтингом uaA характеризується високою кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами. Рівень кредитоспроможності чутливий до несприятливих комерційних, фінансових та економічних умов
	uaA	20	
	uaA-	19	
	uaBBB+	18	Позичальник або окремі боргові інструменти з рейтингом uaBBB характеризуються достатньою кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами. Рівень кредитоспроможності залежить від впливу несприятливих комерційних, фінансових та економічних умов
uaBBB	17		
uaBBB-	16		
Спекулятивні рівні	uaBB+	15	Позичальник або окремі боргові інструменти з рейтингом uaBB характеризуються кредитоспроможністю, нижче за достатню порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами. Висока залежність рівня кредитоспроможності від впливу несприятливих комерційних, фінансових та економічних умов
	uaBB	14	
	uaBB-	13	
	uaB+	12	Позичальник або окремі боргові інструменти з рейтингом uaB характеризуються низькою кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами. Дуже висока залежність рівня кредитоспроможності від впливу несприятливих комерційних, фінансових та економічних умов
	uaB	11	
	uaB-	10	
	uaCCC+	9	Позичальник або окремі боргові інструменти з рейтингом uaCCC характеризуються дуже низькою кредитоспроможністю порівняно з іншими українськими позичальниками або борговими інструментами. Потенційна вірогідність дефолту
	uaCCC	8	
	uaCCC-	7	
	uaCC+	6	Позичальник або окремі боргові інструменти з рейтингом uaCC характеризуються високою вірогідністю дефолту
	uaCC	5	
	uaCC-	4	
	uaC+	3	Очікується дефолт за борговими зобов'язаннями позичальника
uaC	2		
uaC-	1		
	uaD	0	Дефолт. Виплати відсотків і основної суми за борговими зобов'язаннями позичальника припинені без досягнення згоди кредиторів щодо реструктуризації заборгованості до настання строку платежу

* знаки «+» та «-» вказують на проміжні рівні рейтингу відносно основних рівнів

Додаток 4. Розрахунок інтегрального довгострокового кредитного рейтингу банківської системи України⁵

Назва Банку	Активи, млн. грн.	Рівень рейтингу на 01.04.2016 р.	Вага	Бали	3 урахуванням ваги
АТ "ОЩАДБАНК"	180 982 128	uaCCC	14,57%	8	1,17
АТ "Укрексімбанк"	157 250 775	uaAA-	12,66%	22	2,78
АБ "УКРГАЗБАНК"	48 903 479	uaA+	3,94%	21	0,83
ПАТ "СБЕРБАНК"	56 372 559	uaB	4,54%	11	0,50
АТ "Райффайзен Банк Аваль"	52 582 952	uaB	4,23%	11	0,47
ПАТ "УКРСОЦБАНК"	52 040 839	uaAAA	4,19%	26	1,09
АТ "УкрСиббанк"	40 876 927	uaAAA	3,29%	26	0,86
ПАТ "АЛЬФА-БАНК"	39 304 199	uaAA+	3,16%	24	0,76
ПАТ "Промінвестбанк"	39 288 730	uaCCC	3,16%	8	0,25
ПАТ "КРЕДІ АГРИКОЛЬ БАНК"	27 604 571	uaAAA	2,22%	26	0,58
ПАТ "ВТБ БАНК"	22 787 698	uaAA+	1,83%	24	0,44
АТ "ОТП БАНК"	22 650 283	uaA+	1,82%	21	0,38
ПАТ "ІНГ Банк Україна"	17 710 719	uaAAA	1,43%	26	0,37
ПАТ "КРЕДОБАНК"	9 225 148	uaB+	0,74%	12	0,09
АТ "ПРОКРЕДИТ БАНК"	8 817 869	uaAAA	0,71%	26	0,18
ПАТ "УНІВЕРСАЛ БАНК"	5 993 400	uaAA	0,48%	23	0,11
ПАТКБ "ПРАВЕКС-БАНК"	5 070 421	uaAAA	0,41%	26	0,11
ПАТ "ВіЕс Банк"	3 759 534	uaA+	0,30%	21	0,06
АТ "БМ БАНК"	3 358 131	uaBBB+	0,27%	18	0,05
АТ "ПІРЕУС БАНК МКБ"	3 307 463	uaA	0,27%	20	0,05
ПАТ "МАРФІН БАНК"	3 036 718	uaA	0,24%	20	0,05
ПАТ "Ідея Банк"	2 735 473	uaA	0,22%	20	0,04
ПАТ "БАНК ФОРВАРД"	1 686 093	uaA+	0,14%	21	0,03
ПАТ "НЕОС БАНК"	297 295	uaBBB	0,02%	17	0,00
ПАТ КБ "ПРИВАТБАНК"	276 550 570	uaA-	22,26%	19	4,23
ПАТ "ПУМБ"	39 392 960	uaAA-	3,17%	22	0,70
Акціонерний банк "Південний"	20 154 212	uaB	1,62%	11	0,18
ПАТ "МЕГАБАНК", Харків	9 755 320	uaA+	0,79%	21	0,16
ПАТ "ДІАМАНТБАНК"	7 724 730	uaBBB	0,62%	17	0,11
ПУАТ "ФІДОБАНК"	7 718 935	uaBBB	0,62%	17	0,11
ПАТ "БАНК КРЕДИТ ДНІПРО"	7 692 295	uaBBB	0,62%	17	0,11
ПАТ "ПтБ"	7 472 238	uaBB	0,60%	14	0,08
ПАТ "БАНК ВОСТОК"	7 125 809	uaA	0,57%	20	0,11
ПАТ "МІБ"	6 142 083	uaBBB+	0,49%	18	0,09
БАНК ІНВЕСТ. ТА ЗАОЩАДЖЕНЬ	5 604 856	uaA	0,45%	20	0,09
АТ "ТАСКОМБАНК"	4 616 373	uaA-	0,37%	19	0,07
АТ "ФОРТУНА-БАНК"	3 264 199	uaBBB	0,26%	17	0,04
ПАТ "БАНК МИХАЙЛІВСЬКИЙ"	2 953 828	uaBBB+	0,24%	18	0,04
АКБ "ІНДУСТРІАЛБАНК"	2 692 962	uaBBB+	0,22%	18	0,04
ПАТ АКБ "АРКАДА"	2 581 615	uaBBB	0,21%	17	0,04
ПАТ "БТА Банк"	2 333 270	uaA	0,19%	20	0,04
АТ "Місто Банк"	2 191 896	uaBBB	0,18%	17	0,03
ПАТ КБ "ЄВРОБАНК"	1 728 112	uaBBB-	0,14%	16	0,02
ПАТ АКБ "Львів"	1 438 224	uaBBB	0,12%	17	0,02
ПАТ "КБ "ГЛОБУС"	1 286 790	uaA+	0,10%	21	0,02
АБ "ЕКСПРЕС-БАНК"	1 256 396	uaBBB+	0,10%	18	0,02
ПАТ "ЮНЕКС БАНК" м. Київ	1 209 691	uaBBB+	0,10%	18	0,02
"ПЕРШИЙ ІНВЕСТИЦІЙНИЙ БАНК"	1 108 321	uaBBB+	0,09%	18	0,02
ПАТ "БАНК СІЧ"	974 450	uaBBB	0,08%	17	0,01
ПАТ "КРЕДИТВЕСТ БАНК"	854 735	uaAA	0,07%	23	0,02
ПАТ "АСВІО БАНК"	833 040	uaBBB	0,07%	17	0,01
ПАТ "КРИСТАЛБАНК"	815 439	uaBBB-	0,07%	16	0,01
ПАТ "БАНК 3/4"	786 849	uaBBB	0,06%	17	0,01
ПАТ БАНК "ТРАСТ"	784 720	uaBBB	0,06%	17	0,01
ПАТ "БАНК АВАНГАРД"	684 265	uaAAA	0,06%	26	0,01
ПАТ "АПЕКС-БАНК"	681 112	uaBBB	0,05%	17	0,01
ПАТ "АБ "РАДАБАНК"	509 341	uaBBB+	0,04%	18	0,01
АТ "АРТЕМ-БАНК"	506 420	uaBBB-	0,04%	16	0,01
ПАТ "КБ "Інвестбанк"	480 785	uaBBB-	0,04%	16	0,01
ПАТ "АГРОКОМБАНК"	473 313	uaBB	0,04%	14	0,01
ПУАТ "СМАРТБАНК"	460 664	uaBBB	0,04%	17	0,01
ПАТ "МОТОР-БАНК"	435 617	uaBBB-	0,04%	16	0,01
ПУАТ "КБ "АКОРДБАНК"	401 959	uaBBB+	0,03%	18	0,01
ПАТ "ПФБ" м.Кременчук	384 482	uaBBB	0,03%	17	0,01
АТ "УКРБУДІНВЕСТБАНК"	362 903	uaBBB	0,03%	17	0,00
ПАТ "АКБ "КОНКОРД"	360 870	uaBBB	0,03%	17	0,00
ПАТ "ВЕРНУМ БАНК"	329 948	uaBBB	0,03%	17	0,00
АТ "КІБ"	277 811	uaA	0,02%	20	0,00
ПАТ "КЛАСИКБАНК"	265 755	uaBBB-	0,02%	16	0,00
ПАТ "ФІНАНС БАНК"	250 932	uaBBB	0,02%	17	0,00
ПАТ "КБ "ЗЕМЕЛЬНИЙ КАПІТАЛ"	214 339	uaBBB	0,02%	17	0,00
ПАТ КБ "Центр"	186 712	uaBBB	0,02%	17	0,00
ПАТ "ВЕКТОР БАНК"	167 137	uaBBB-	0,01%	16	0,00
ПАТ "КБ"ФІНАНСОВИЙ ПАРТНЕР"	166 650	uaBBB	0,01%	17	0,00
СУМА	1 242 289 340		100,00%		17,81

⁵ Джерело: офіційні веб-сайти уповноважених національних та визнаних міжнародних рейтингових агентств. Розрахунки: НРА «Рюрік»

Додаток 5. Розрахунок ІДКР I групи банків⁶

Назва Банку	Активи, млн. грн.	Рівень рейтингу на 01.04.2016 р.	Вага	Бали	З урахуванням ваги
АТ "ОЩАДБАНК"	180 982 128	uaССС	46,75%	8	3,74
АТ "Укресімбанк"	157 250 775	uaAA-	40,62%	22	8,94
АБ "УКРГАЗБАНК"	48 903 479	uaA+	12,63%	21	2,65
СУМА	387 136 382		100%		15,33

Додаток 6. Розрахунок ІДКР II групи банків⁷

Назва Банку	Активи, млн. грн.	Рівень рейтингу на 01.04.2016 р.	Вага	Бали	З урахуванням ваги
ПАТ "СБЕРБАНК"	56 372 559	uaB	13,47%	11	1,48
АТ "Райффайзен Банк Аваль"	52 582 952	uaB	12,56%	11	1,38
ПАТ "УКРСОЦБАНК"	52 040 839	uaAAA	12,43%	26	3,23
АТ "УкрСиббанк"	40 876 927	uaAAA	9,77%	26	2,54
ПАТ "АЛЬФА-БАНК"	39 304 199	uaAA+	9,39%	24	2,25
ПАТ "Промінвестбанк"	39 288 730	uaССС	9,39%	8	0,75
ПАТ "КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК"	27 604 571	uaAAA	6,60%	26	1,71
ПАТ "ВТБ БАНК"	22 787 698	uaAA+	5,44%	24	1,31
АТ "ОТП БАНК"	22 650 283	uaA+	5,41%	21	1,14
ПАТ "ІНГ Банк Україна"	17 710 719	uaAAA	4,23%	26	1,10
ПАТ "КРЕДОБАНК"	9 225 148	uaB+	2,20%	12	0,26
АТ "ПРОКРЕДИТ БАНК"	8 817 869	uaAAA	2,11%	26	0,55
ПАТ "УНІВЕРСАЛ БАНК"	5 993 400	uaAA	1,43%	23	0,33
ПАТКБ "ПРАВЕКС-БАНК"	5 070 421	uaAAA	1,21%	26	0,32
ПАТ "ВіЕс Банк"	3 759 534	uaA+	0,90%	21	0,19
АТ "БМ БАНК"	3 358 131	uaBBB+	0,80%	18	0,14
АТ "ПІРЕУС БАНК МКБ"	3 307 463	uaA	0,79%	20	0,16
ПАТ "МАРФІН БАНК"	3 036 718	uaA	0,73%	20	0,15
ПАТ "Ідея Банк"	2 735 473	uaA	0,65%	20	0,13
ПАТ "БАНК ФОРВАРД"	1 686 093	uaA+	0,40%	21	0,08
ПАТ "НЕОС БАНК"	297 295	uaBBB	0,07%	17	0,01
СУМА	418 507 023		100,00%		19,22

Додаток 7. Розрахунок інтегрального довгострокового кредитного рейтингу III групи банків⁸

Назва Банку	Активи, млн. грн.	Рівень рейтингу на 01.04.2016 р.	Вага	Бали	З урахуванням ваги
ПАТ КБ "ПРИВАТБАНК"	276 550 570	uaA-	72,10%	19	13,70
ПАТ "ПУМБ"	39 392 960	uaAA-	10,27%	22	2,26
Акціонерний банк "Південний"	20 154 212	uaB	5,25%	11	0,58
ПАТ "МЕГАБАНК", Харків	9 755 320	uaA+	2,54%	21	0,53
ПАТ "ДІАМАНТБАНК"	7 724 730	uaBBB	2,01%	17	0,34
ПУАТ "ФІДОБАНК"	7 718 935	uaBBB	2,01%	17	0,34
ПАТ "БАНК КРЕДИТ ДНІПРО"	7 692 295	uaBBB	2,01%	17	0,34
ПАТ "ПтБ"	7 472 238	uaBB	1,95%	14	0,27
ПАТ "БАНК ВОСТОК"	7 125 809	uaA	1,86%	20	0,37
СУМА	383 587 068		100,00%		18,74

⁶ Джерело: офіційні веб-сайти уповноважених національних та визнаних міжнародних рейтингових агентств. Розрахунки: НРА «Рюрік»

⁷ Джерело: офіційні веб-сайти уповноважених національних та визнаних міжнародних рейтингових агентств. Розрахунки: НРА «Рюрік»

⁸ Джерело: офіційні веб-сайти уповноважених національних та визнаних міжнародних рейтингових агентств. Розрахунки: НРА «Рюрік»

Додаток 8. Розрахунок інтегрального довгострокового кредитного рейтингу IV групи банків⁹

Назва Банку	Активи	Рівень рейтингу на 01.04.2016 р.	Вага	Бали	З урахуванням ваги
ПАТ "МІБ"	6 142 083	uaBBB+	11,58%	18	2,08
БАНК ІНВЕСТ. ТА ЗАОЩАДЖЕНЬ	5 604 856	uaA	10,56%	20	2,11
АТ "ТАСКОМБАНК"	4 616 373	uaA-	8,70%	19	1,65
АТ "ФОРТУНА-БАНК"	3 264 199	uaBBB	6,15%	17	1,05
ПАТ "БАНК МИХАЙЛІВСЬКИЙ"	2 953 828	uaBBB+	5,57%	18	1,00
АКБ "ІНДУСТРІАЛБАНК"	2 692 962	uaBBB+	5,08%	18	0,91
ПАТ АКБ "АРКАДА"	2 581 615	uaBBB	4,87%	17	0,83
ПАТ "БТА Банк"	2 333 270	uaA	4,40%	20	0,88
АТ "Місто Банк"	2 191 896	uaBBB	4,13%	17	0,70
ПАТ КБ "ЄВРОБАНК"	1 728 112	uaBBB-	3,26%	16	0,52
ПАТ АКБ "Львів"	1 438 224	uaBBB	2,71%	17	0,46
ПАТ "КБ "ГЛОБУС"	1 286 790	uaA+	2,43%	21	0,51
АБ "ЕКСПРЕС-БАНК"	1 256 396	uaBBB+	2,37%	18	0,43
ПАТ "ЮНЕКС БАНК" м. Київ	1 209 691	uaBBB+	2,28%	18	0,41
"ПЕРШИЙ ІНВЕСТИЦІЙНИЙ БАНК"	1 108 321	uaBBB+	2,09%	18	0,38
ПАТ "БАНК СІЧ"	974 450	uaBBB	1,84%	17	0,31
ПАТ "КРЕДИТВЕСТ БАНК"	854 735	uaAA	1,61%	23	0,37
ПАТ "АСВІО БАНК"	833 040	uaBBB	1,57%	17	0,27
ПАТ "КРИСТАЛБАНК"	815 439	uaBBB-	1,54%	16	0,25
ПАТ "БАНК 3/4"	786 849	uaBBB	1,48%	17	0,25
ПАТ БАНК "ТРАСТ"	784 720	uaBBB	1,48%	17	0,25
ПАТ "БАНК АВАНГАРД"	684 265	uaAAA	1,29%	26	0,34
ПАТ "АПЕКС-БАНК"	681 112	uaBBB	1,28%	17	0,22
ПАТ "АБ "РАДАБАНК"	509 341	uaBBB+	0,96%	18	0,17
АТ "АРТЕМ-БАНК"	506 420	uaBBB-	0,95%	16	0,15
ПАТ "КБ "Інвестбанк"	480 785	uaBBB-	0,91%	16	0,14
ПАТ "АГРОКОМБАНК"	473 313	uaBB	0,89%	14	0,12
ПУАТ "СМАРТБАНК"	460 664	uaBBB	0,87%	17	0,15
ПАТ "МОТОР-БАНК"	435 617	uaBBB-	0,82%	16	0,13
ПуАТ "КБ "АКОРДБАНК"	401 959	uaBBB+	0,76%	18	0,14
ПАТ "ПФБ" м.Кременчук	384 482	uaBBB	0,72%	17	0,12
АТ "УКРБУДІНВЕСТБАНК"	362 903	uaBBB	0,68%	17	0,12
ПАТ "АКБ "КОНКОРД"	360 870	uaBBB	0,68%	17	0,12
ПАТ "ВЕРНУМ БАНК"	329 948	uaBBB	0,62%	17	0,11
АТ "КІБ"	277 811	uaA	0,52%	20	0,10
ПАТ "КЛАСИКБАНК"	265 755	uaBBB-	0,50%	16	0,08
ПАТ "ФІНАНС БАНК"	250 932	uaBBB	0,47%	17	0,08
ПАТ "КБ "ЗЕМЕЛЬНИЙ КАПІТАЛ"	214 339	uaBBB	0,40%	17	0,07
ПАТ КБ "Центр"	186 712	uaBBB	0,35%	17	0,06
ПАТ "ВЕКТОР БАНК"	167 137	uaBBB-	0,32%	16	0,05
ПАТ "КБ"ФІНАНСОВИЙ ПАРТНЕР"	166 650	uaBBB	0,31%	17	0,05
СУМА	53 058 867		100,00%		18,15

⁹ Джерело: офіційні веб-сайти уповноважених національних та визнаних міжнародних рейтингових агентств. Розрахунки: НРА «Рюрік»